

15.5.2007

VALTION IT -JOHTORYHMÄ

Osallistujat

Turunen, Juhani	alivaltiosihteeri	valtiovarainministeriö	puheenjohtaja
Volanen, Risto	valtiosihteeri	valtioneuvoston kanslia	jäsen
Viljanen, Ritva	kansliapäällikkö	sisäasiainministeriö	jäsen
Haukirauma, Heikki	tietohallintojohtaja	työministeriö	jäsen
Hautojärvi, Sirkka	kansliapäällikkö	ympäristöministeriö	jäsen
Soini, Kristiina	johtaja	Ilmatieteen laitos	jäsen
Koli, Markku	operaatiopäällikkö	Pääesikunta	jäsen
Karjalainen, Jorma	ylivohtaja	valtiovarainministeriö	jäsen
Honka, Leena	valtion IT -johtaja	valtiovarainministeriö	jäsen
Kurkinen, Seppo	neuvotteleva virkamies	valtiovarainministeriö	asiantuntija
Mira Nivala	projektipäällikkö	valtiovarainministeriö	asiantuntija
Siponen, Aki	neuvotteleva virkamies	valtiovarainministeriö	asiantuntija
Terho, Arja	neuvotteleva virkamies	valtiovarainministeriö	sihteeri
Poissa:			
Skog, Harri	kansliapäällikkö	opetusministeriö	

Aika Tiistaina 10.4.2007 klo 9

Paikka Valtioneuvoston linna, neuvotteluhuone Euro

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja toivotti jäsenet ja asiantuntijat tervetulleiksi pääsiäisen jälkeiseen kokoukseen.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Todettiin, että pöytäkirjassa mainitun mukaisesti palvelukeskusraporttiin esitettiin muutoksia valtioneuvoston tietohallintoyksikköä käsittelevään kohtaan, mutta muutokset eivät näy raportissa samansisältöisinä.

Hyväksyttiin pöytäkirja.

3 Tilannekatsaus, Leena Honka

Leena Honka esitteli kärkihankkeiden tilannetta liitteenä olevan aikataulun mukaisesti.

Yhteiset tietojärjestelmät –kehittämishjelmassa yhteisten henkilöstöhallinnon ja taloushallinnon tietojärjestelmien vaatimusmäärittely on käynnissä. Näiden, samoin kuin tilausten käsittelyjärjestelmän (ostojärjestelmä) sekä budjettien ja taloussuunnitelmien suunnittelujärjestelmän määrittelystä ja toteutuksesta vastaa Valtiokonttori budjettiosaston tilauksesta.

Dokumentinhallinta ja arkistointihankkeesta menossa oleva esitutkimus valmistuu toukokuun lopussa. Virkamiehen tunnistaminen ja käyttöoikeuksien hallinta hanke etenee ja se pyritään saamaan käsittelyyn seuraavaan kokoukseen.

Yhteinen, turvallinen tietoliikennehankkeeseen ollaan hakemassa vastuuhenkilöä ja esitutkimushanke pyritään käynnistämään syksyllä. Yh-

id

teiseen sähköpostihankkeeseen ollaan hakemassa yhteys henkilöä yliopistojen tietohallinnosta. Sisäasiainministeriö on todennut, että heillä on sähköpostin uusimisen kanssa niin kiire, että heidän on aloitettava kehittäminen itsenäisesti.

Tietoturva ja varautuminen- alueella on menossa useita VAHTI-hankkeita. Kärkihankkeena on menossa esitutkimus tietoturvasojen määrittelystä: perustietoturvaso, jonka kaikkien virastojen on täytettävä ja korkea tietoturvaso, joka koskee yhteiskunnan kannalta elintärkeiden toimintojen turvaamista. Varautumishanke käynnistyy syksyllä, kun valtion IT-toiminnan johtamisyksikkö saa vetäjän elokuussa puolustusvoimista.

Valtion IT-palvelukeskuksen alustava suunnittelu valmistui helmikuun vaihteessa. Lausuntokierros on meneillään. Tarkempi suunnittelu alkaa lausuntokierroksen jälkeen.

Talousohjaukseen liittyen on menossa valtion yhteisten sopimusehtojen eli VYSE:n uudistaminen. Ehdot ovat lausunnoilla ja sopimusmallit ovat suunnittelussa, valmistunevat toukokuun loppuun mennessä. IT- strategian toimeenpanosuunnitelmaa päivitetään esitutkimusten valmistuttua.

Keskusteltiin hallinnossa meneillään olevista, osittain päällekkäisistä hankkeista. Muutamien ministeriöiden yhteinen asianhallintahanke MAHTI etenee omalla tahdillaan. Kärkihankkeen projektiryhmä on käynyt hankkeen kanssa keskusteluja. Sähköpostihankkeeseen haettiin vetäjää SM:stä, mutta sieltä ei pystytty irrottamaan henkilöä yhteiseen hankkeeseen ministeriön tietohallintokeskus- hankkeen työllistävän vaikutuksen vuoksi. Tilalle pyritään löytämään toinen resurssi mahdollisimman pian.

Keskustelussa nousi esiin myös kalenterinjärjestelmien yhä kasvava merkitys ja mahdollinen käyttö työajan käytön raportoinnissa. Virkamiesten tunnistamisen tulisi myös panostaa ja sitä on jo jouduttukin vahvasti viemään eteenpäin yhteispalvelupisteissä. Hakemisto virkamiesten käyttöoikeuksista on tärkeä, sillä valtuuksien siirtoja tapahtuu yli hallinnonalarajojen.

4 Sähköisen asioinnin alusta -kärkihanke, Mira Nivala

Seppo Kurkinen esitteli sähköisen asioinnin strategiaa, joka valmisteltiin yhdessä kuntien kanssa. Sähköisen asioinnin strategiaa ei ole sinällään toteutettu, vaan siitä on oleellimmat osuudet otettu sähköisen asioinnin alustan hankkeeseen. Tunnistuksessa on tarjolla KATSO ja VETUMA- ratkaisut. VETUMA on lähtenyt hyvin käyntiin, joskin tapahtumia on vielä vähän. Mobiilitunnistus on Suomessa lähtenyt liikkeelle ja mobiilioperaattoreiden kanssa on tehty valtionhallinnon laajuiset sopimukset. Mobiilitunnistamisen leviämistä todettiin jarruttavan sen, että operaattorit eivät voi myöntää kansalaisvarmenteita. Tämän todettiin johtuvan siitä, että henkilön tunnistaminen sähköisen identiteetin myöntämistilanteessa on vaativa tehtävä ja se on annettu ainoastaan viranomaisille. Muutamat yksityiset tahot voivat tehdä tunnistuksen: joku pankki ja mahdollisesti myös operaattoreiden tietyt yksiköt.

Nähtiin, että mobiilitunnistamisen leviämistä tulisi edistää. Tulisi hakea potentiaalisia toimijoita kansalaisten tunnistamiseen ja varmenteen myöntämiseen. Sovittiin, että VM selvittää ongelmaa ja ratkaisumallia.

Mira Nivala esitteli sähköisen asioinnin alustan kärkihanketta liitteenä olevan esityksen mukaisesti. Kärkihankkeessa pyritään löytämään yhteisiä ratkaisuja nopeuttamaan sähköisten asiointipalveluiden kehittämistä. Työn alkuvaiheessa on tutustuttu eri hallinnonalojen, muiden pohjoismaiden hallintojen sekä suurimpien yksityisen puolen toimijoiden ratkaisuihin.

Kehittämiskohteita on työstetty eri hallinnonalojen kesken työpajoissa. KuntaIT:stä, Kuntaliitosta ja kunnista on myös ollut henkilöitä mukana hankkeessa. Sähköisen asioinnin kokonaisuudessa on pyritty huomioimaan sekä kansalaiset että yritykset asiakkaina.

Sähköisten palvelujen arkkitehtuurissa ylimpänä kerroksena on portaalikerros, joka ohjaa asiakkaan palvelun luokse. Hallinnon palvelualustat –kerros sisältää komponentteja, jotka voidaan ottaa rakennuspalikoiksi kunkin viraston palveluun. Komponenteista pyritään luomaan sellaisia, että asiointiympäristössä palveluprosessiin pystyy osallistumaan useampi viranomainen. Asiakastili on yksi ratkaisu näihin tarpeisiin. Asiakastilin kautta voidaan asiakkaalle antaa tietoa hänen vireillä olevista asioistaan ja toimittaa päätös asiakkaalle turvallisella tavalla.

Viestinvälitys on putki, joka siirtää tietoa viranomaiselta toiselle. Tukipalveluita ovat mm. VETUMA:n tunnistamispalvelut ja perusrekistereiden hyödyntämispalvelut. Tukipalvelujen osalta on hankkeessa turvauduttu nykyisiin ratkaisuihin ja selvitetty, mitä palveluja on tarjolla ja mitä tulossa.

Asiakastili on suunniteltu asiakaskohtaiseksi. Asiakas näkee asiointitilistään kaiken viranomaisen kanssa tapahtuvan asiointinsa. Nykyisen lainsäädännön mukaan asia tulisi näkymään asiointitilillä tietyn aikaa ja sen jälkeen päätös olisi lähetettävä asiakkaalle tiedoksi, mikäli hän ei olisi sitä hakenut. Sähköiseen asiointiin voi liittyä myös sähköinen arkistointi, josta keskustellaan dokumentinhallinta ja arkistointihankkeen kanssa.

Vastaavia palveluita todettiin olevan syntymässä myös yksityiselle puolelle. Omien rekisteritietojen tarkastus voi myöhemmin liittyä tähän kokonaisuuteen.

Kansainvälisesti todettiin norjalaisten olevan pisimmällä asiointitiliä vastaavassa My Page- hankkeessaan. Ratkaisu perustuu turvalliseen sähköpostilaatikkoon. Käytössä on Norjan verohallinnon tunnistusratkaisu. Tanskassa ja Hollannissa on myös meneillään asiointitiliratkaisujen kehittäminen.

Asiointitilin määrittäminen on tarkoitus tehdä tämän vuoden loppupuolella., kilpailutus tehtäisiin alkuvuodesta 2008 ja toteuttaminen vuoden 2008 aikana.

Keskustelussa todettiin esityksen muodostavan hyvän kuvan asiointikokonaisuudesta. Asiointitiliin tulisi panostaa, sille on tarvetta useilla toimijoilla.

Perusrekistereiden hyödyntämistä tulisi tehostaa. Perusrekistereitä on neljä ja kunnilla on noin 3000 kopiota näistä rekistereistä ylläpidettävinä. Perusrekisterikopioista on tarve päästä eroon, mutta samanaikaisesti on huolehdittava siitä, että perusrekisterit ovat kunnossa. Rekisterit on rakennettu kauan aikaa sitten ja suurin osa niistä on kahdentamatta.

Todettiin, että tietosuojasioiden suunnitteluun on panostettava. Asiointitilin viestinnässä tulisi olla pro-aktiivisia, ettei nostateta turhaan vastustusta. Kansalaiset ja poliitikot ovat viestinnän kohderyhmässä.

Päätettiin, että hankkeesta tehdään viestintäsuunnitelma ja käynnistetään tiedotus niin, että kaikki viranomaiset puhuvat samaa kieltä. Mitä asiointitili on ja mitä se ei ole.

Keskusteltiin hankkeen tavoiteasetannasta: haetaanko parempaa palvelua vai tuottavuutta? Johtaako hanke siihen, että samaa työtä on tekemässä enemmän vai vähemmän ihmisiä? Kasvaako transaktioiden määrä? Tavoitteena on, että ihmiset voivat hoitaa asiointinsa kätevästi kotoaan. Tämä vähentää myös asiakaspalveluhenkilöstön tarvetta.

Todettiin, että hankkeen vaikutusten arviointiin olisi hyvä kytkeä joku vähän kauempaa katsova tutkija, jottei tule yllätyksiä. Heti alussa otetaan mukaan myös pilotit, jotta niistä saadaan hyötyä palvelujen kehittämiseen.

Johtoryhmän näkemyksenä todettiin, että kehittämislinjalle on vahvaa tukea. Kehittäminen tapahtuu pilottien kautta. Palvelujen parantamisen vaikutukset ja volyymin kasvamisen merkitys on arvioitava. Tuottavuusvaikutukset tulee arvioida ja tuoda tälle ryhmälle tiedoksi. Tieto asiointitiliin siirtymisestä on annettava tiedoksi kaikille virastoille. Odottelemaan ei tarvitse jäädä, asiointitiliä viedään eteenpäin. Palvelu tulee konsernin tarjoamana kehittämispalveluna. Kunnat on otettava kiinteästi mukaan ja katsottava miten tämä kokonaisuus vaikuttaa kustannuksiin.

5 Arkkitehtuurit ja integrointi yhteentoimivuuden kehittämisessä, Aki Siponen

Aki Siponen esitteli yhteentoimivuuden. Arkkitehtuurimallissa on lähdetty rakentamaan siltaa toiminnan ja tietohallinnon kehittäjien välille. Kyseessä ei ole pelkästään sähköinen asiointi vaan toiminnan suunnittelu.

Asian esittely jäi kesken ja sovittiin, että tämä asia otetaan seuraavan kokouksen listoille.

6 Muut asiat

Seuraava kokous 21.5.2007 klo 13-15 samassa paikassa.

7 Kokouksen päättäminen

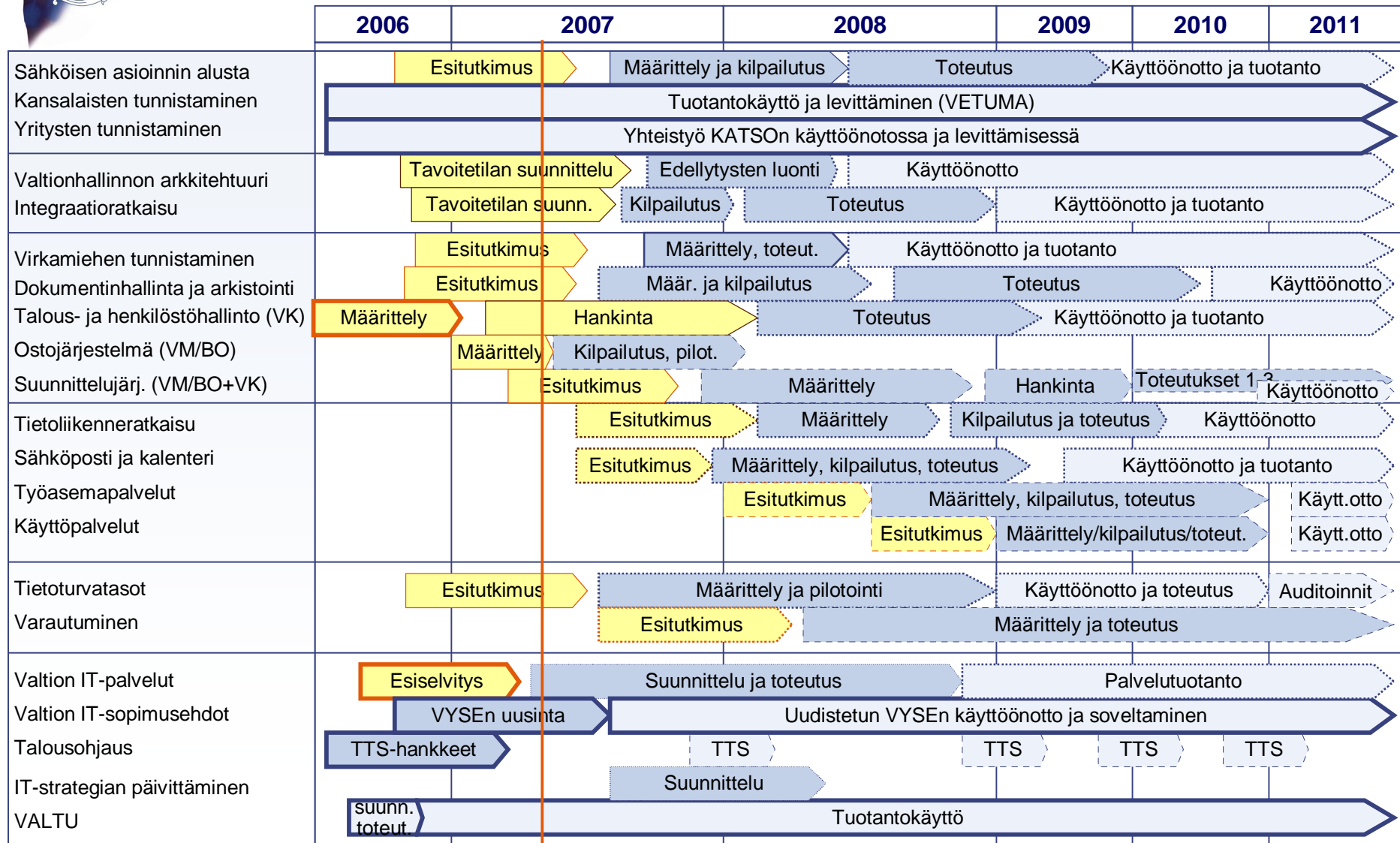
Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen.

Jakelu:

Osallistujat

Valtionhallinnon IT-strategia toteutetaan kärkihankkeilla

suunniteltu
 tekeillä
 valmis

Asiakaslähtöiset sähköiset palvelut kehittämisohjelma

Sähköisen asiointialustan esitutkimus –projektin esittely ja alustavat tuotokset

VM Hallinnon kehittämisosasto,
Valtion IT-toiminnan johtamisyksikkö

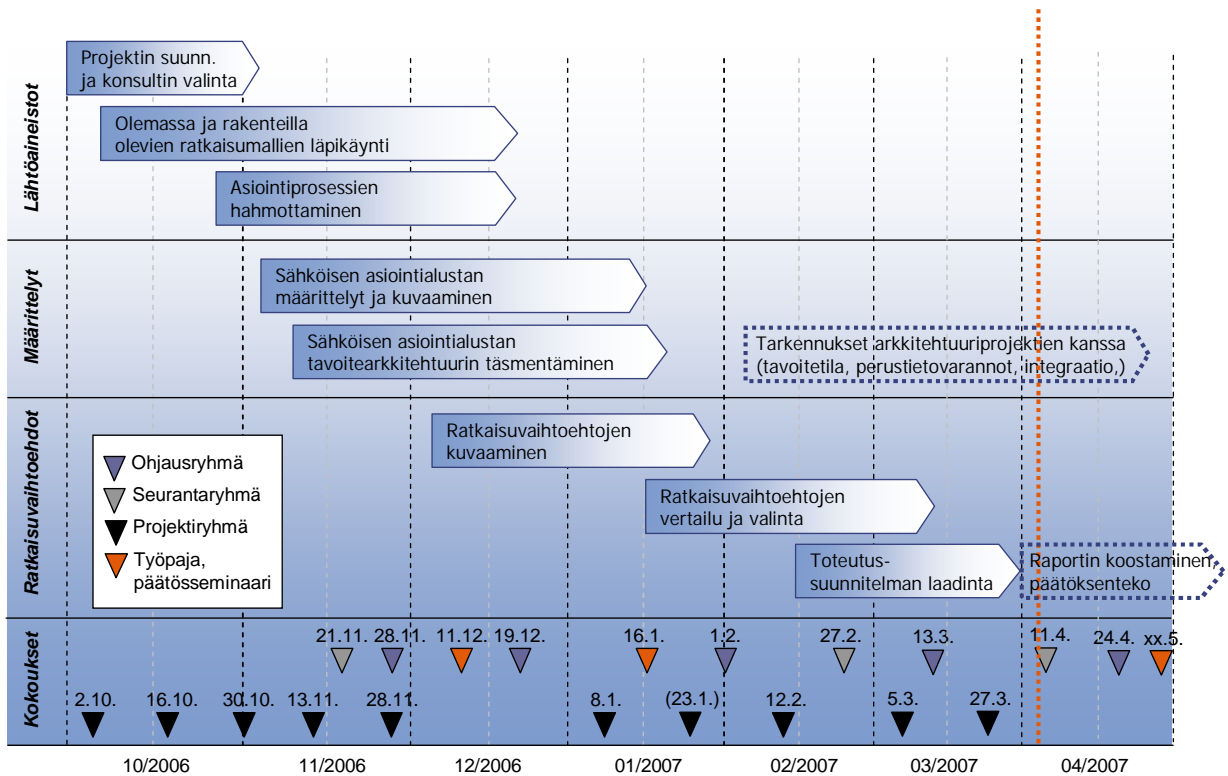

Sähköisen asiointialustan esitutkimus - projektin esittely

- n Esitutkimuksen lähtökohdat
 - n Valtioneuvoston 15.6.2007 tekemä periaatepäätös valtionhallinnon IT-toiminnan kehittämisestä
 - n Julkisen hallinnon sähköisen asiointin kehittämisstrategia (julkaistu 12/2005)
- n Strategisia tavoitteita ovat
 - n asiakaskeskeisyyden lisääminen
 - n kustannustehokkuuden ja tuottavuuden lisääminen
 - n uusien laadukkaiden palveluiden syntymisen tukeminen
- n Yhtenä keinona tavoitteiden saavuttamiseksi julkishallinto voi tarjota yhteisiä alustoja, ratkaisuja ja palveluja, jotka nopeuttavat ja yhtenäistävät sähköisten asiointipalvelujen kehittämistä.
- n Yhteisratkaisujen kehittämisen keskeisin tavoite on mahdollistaa julkishallinnon sähköisten palvelujen kehittäminen ja käyttöönotto nopeammin, halvemmalla ja vähemmällä kokonaistyömäärällä.

Esitutkimuksen tilanne

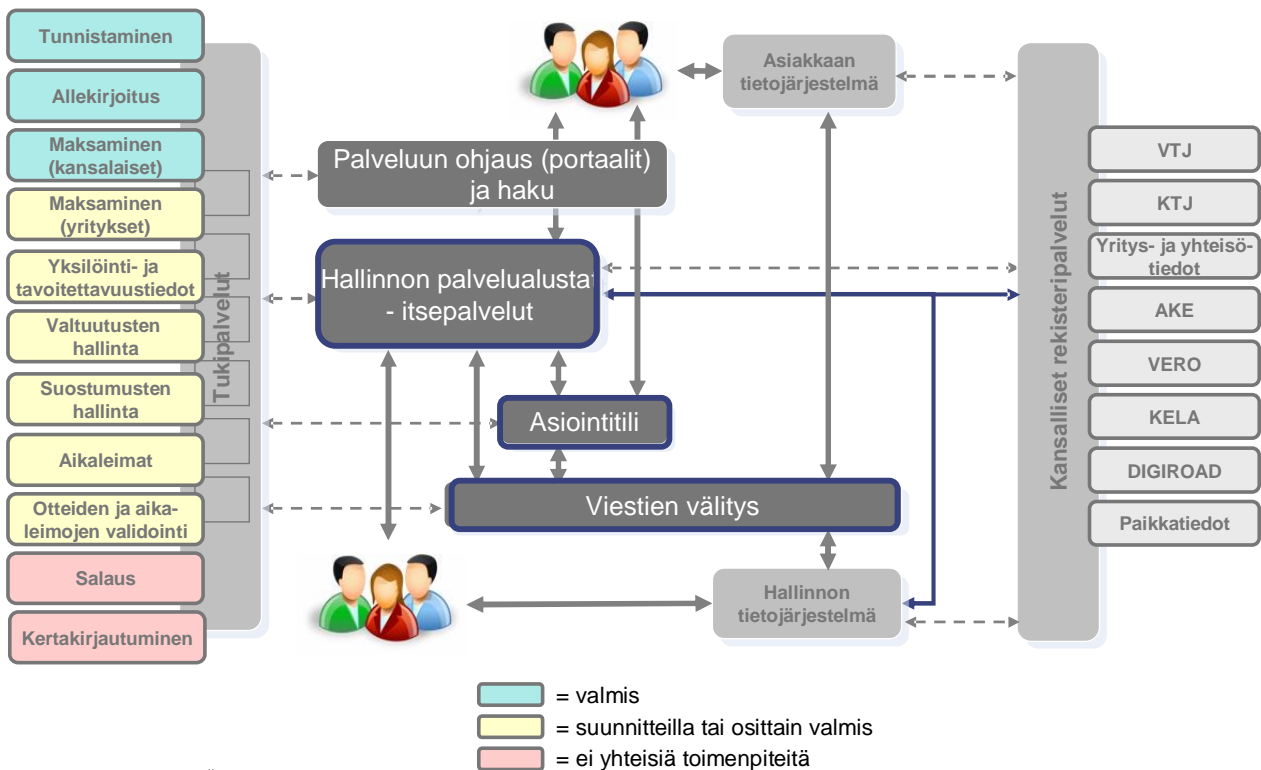

Esitutkimuksen organisointi

Sähköisen asioinnin kehys ja rakenneosat

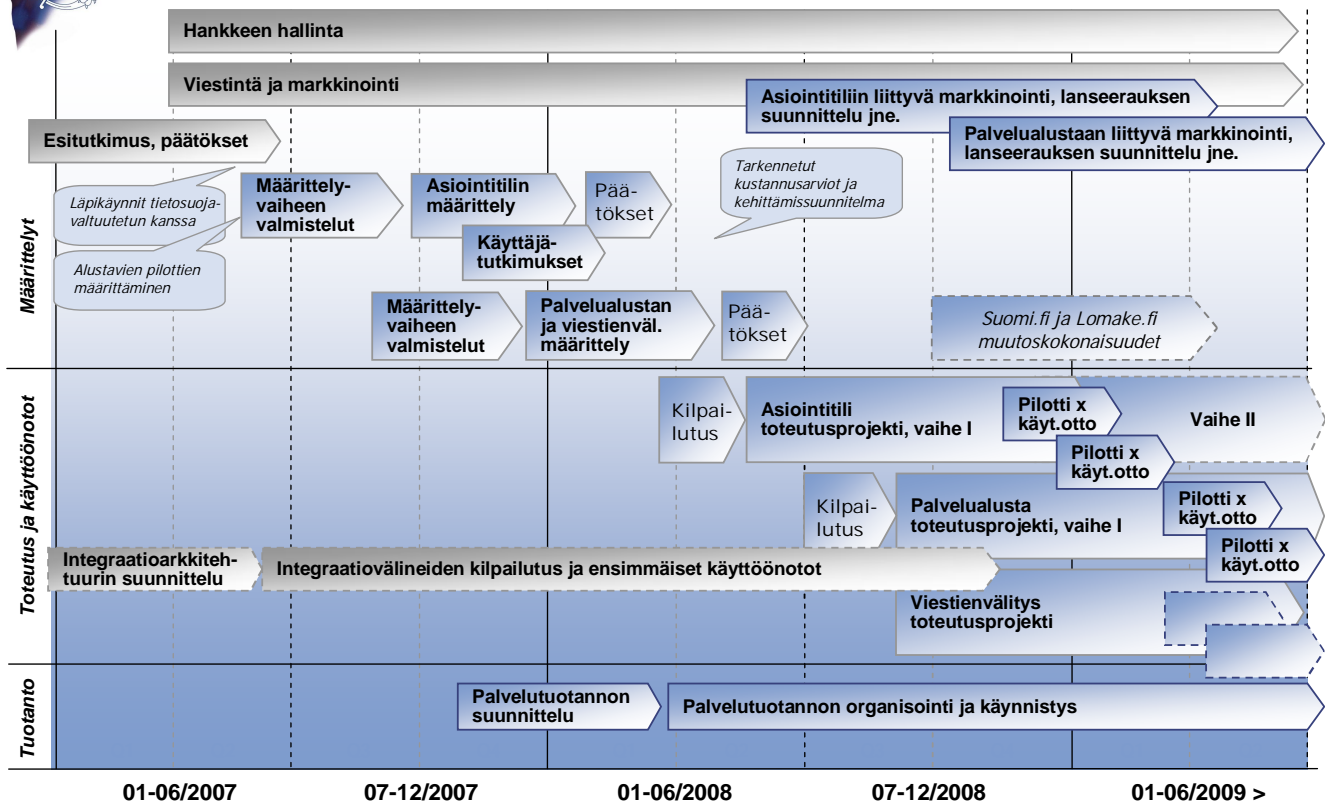

Asiointitili

- n Tärkeänä askeleena julkishallinnon sähköisen asioinnin kehittämisessä nähdään **asiointitilin** toteuttaminen
 - n Sähköisen tiedoksisaamisen mahdollistava yhteisratkaisu
 - n Tarjoaa keskitetyn asiakaskohtaisen paikan, jossa asiakas voi seurata asioidensa käsittelyn etenemistä
 - n Asiointitilin kautta on myös mahdollista nähdä asiaan liittyvät aineistot
 - n Asiointitiliin voidaan liittää myös omien rekisteritietojen kyselyt ja tulevaisuudessa myös tietojen päivitysmahdollisuus
- n Asiointitili on valmistuessaan liitettävissä jo olemassa oleviin sähköisiin asiointipalveluihin
- n Keskitetyllä asiointitiliratkaisulla voidaan nopealla aikataululla edistää asiakkaan ja julkishallinnon välistä vuorovaikutusta merkittävästi:
Yhdenmukainen, turvallinen ja luotettava palvelu sähköiseen tiedoksiintoon

Jatkovaiheiden aikataulu ja vaiheistus

Karkean kustannusarvion yhteenveto

- n Määrittelyvaiheen kustannukset n. 200.000 € sisältäen
 - n Asiointitiliin liittyvät käyttäjätutkimukset sekä asiointitilin toiminnallinen ja tekninen määrittely
 - n Palvelualueen ja viestienvälityksen toiminnallinen ja tekninen määrittely
 - n Hallinnon henkilötyömääräarvio työn alla
- n Toteutusvaiheen alustavat suuntaa antavat arviot ao. taulukossa, hallinnon henkilötyömääräarvio työn alla

Huom. Taulukossa ostettavan työn kustannukset rakentamisvaiheen osalta

	Sähköisten palvelujen alusta	Asiointitili	Viestien välitys
Rakentaminen /aloitus	0,5 milj.€ – 2 milj €	200 k€ - 300 k€ +20 k€ /virasto	50 k€ - 100 k€ + 30 k€ /virasto
Käyttö /5 vuotta	0,3 milj.€ – 2,5 milj €	200 k€ - 300 k€	50 k€ - 150 k€
Tapahtumat /5 vuotta	6,5 milj. € (10 milj. tap/v) 12 milj. € (60 milj. tap/v)	25 milj. € - 35 milj. € (6 milj. dok/kk)	40 milj. € (10 milj. tap/v) 150 milj. € (60 milj. tap/v)

Kiitos!

Mira Nivala, projektipäällikkö

Hallinnon kehittämisosasto/Public Management Department
Valtiovarainministeriö/Ministry of Finance
Aleksanterinkatu 36 A
PL 28/P.O.Box 28
00023 Valtioneuvosto/00023 Government

Email: mira.nivala@vm.fi
Gsm: 0400-902934

Lisämateriaalia

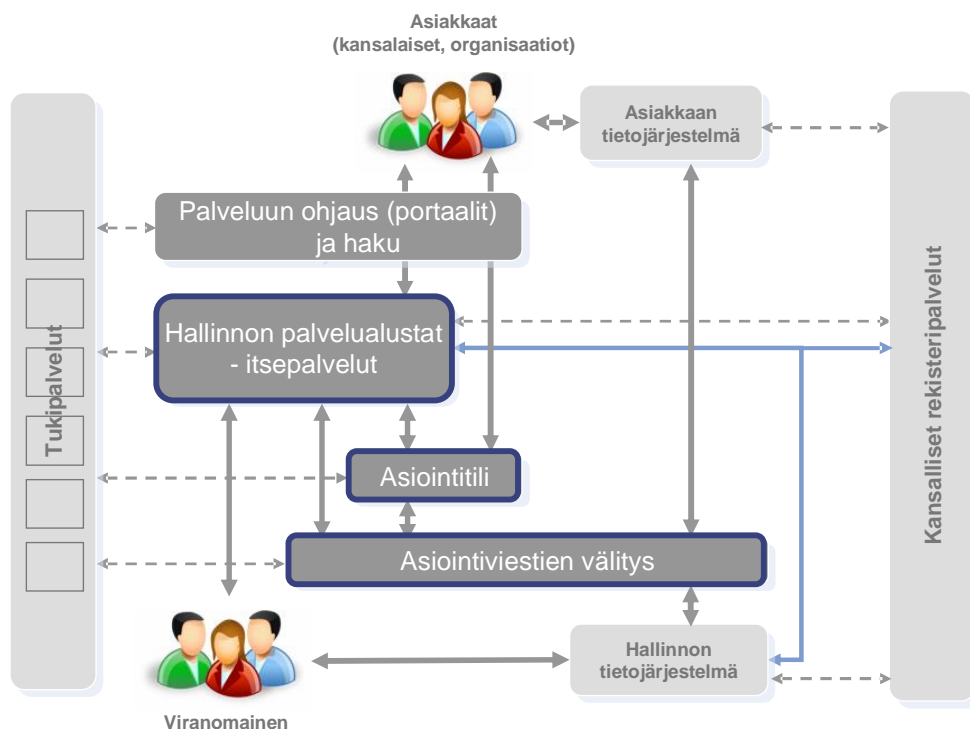

Yhteenvetoa toimintamalleista

		Informaatio ja palvelun löytyminen	Valmistelu ja lähetys	Vastaanotto ja ohjaus	Käsittely ja päätös	Seuranta	Tiedoksianto	Arkistointi
Tyyppi 1	VERO	Vero.fi	Vero.fi TYVI Lomake.fi	Asianhallinta, verotusjärjestelmät			Posti	
	KELA	Kela.fi	Kela.fi Posti	Skannaus, SAHA, TASA, OIWA	Omien tietojen kysely		Posti	SAHA
Tyyppi 2	Ympäristö- hallinto	Ymparisto.fi	Lomake.fi TYVI	Asiointikanta	AHJO, operat, järj.	TYVI	TYVI Posti	AHJO
	AKE	Ake.fi	Lomake.fi	Skannaus, ASTA	ASTA		Lomake.fi Posti	ASTA
	ESLH Tavara- liikennelupa	Laaninhallitus .fi	Lomake.fi	ELMA asiankäsittelypalvelu VALLU			Sähköposti Lomake.fi Posti	ELMA arkistointi- palvelu
Tyyppi 3	PRH Patentti- hakemus	Palvelu.prh.fi Epoline My.epoline	My.epoline				My.epoline	My.epoline
Tyyppi 4	STTV lausunto	Sähköposti	Extranet	Extranet Sähköposti	Alkoholi- tietojärjestelmä	Sähköposti		Alkoholi- tietojärjestelmä, Paperi

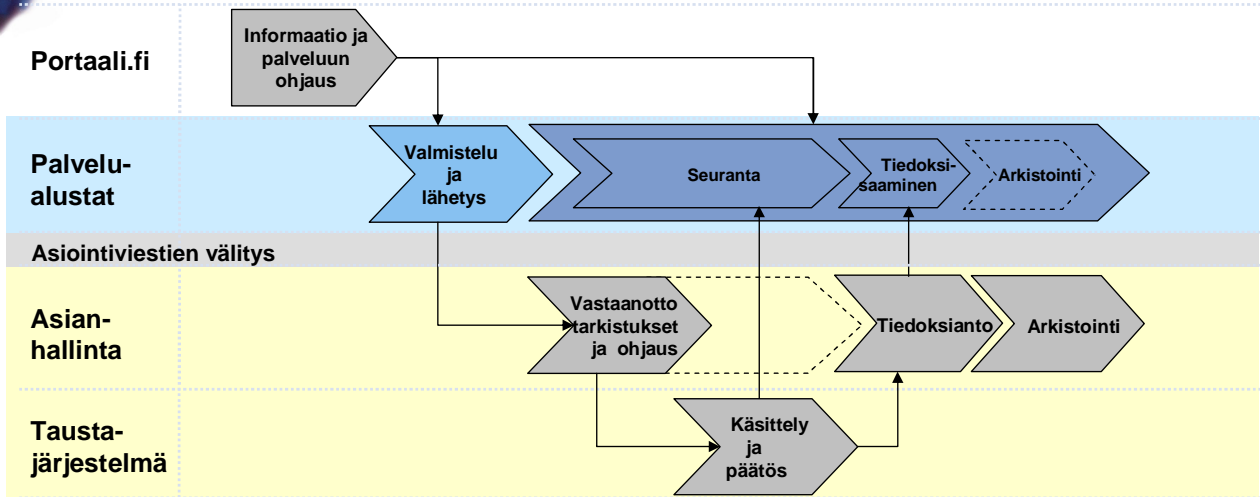

Sähköisen asiointin kehys ja rakenneosat

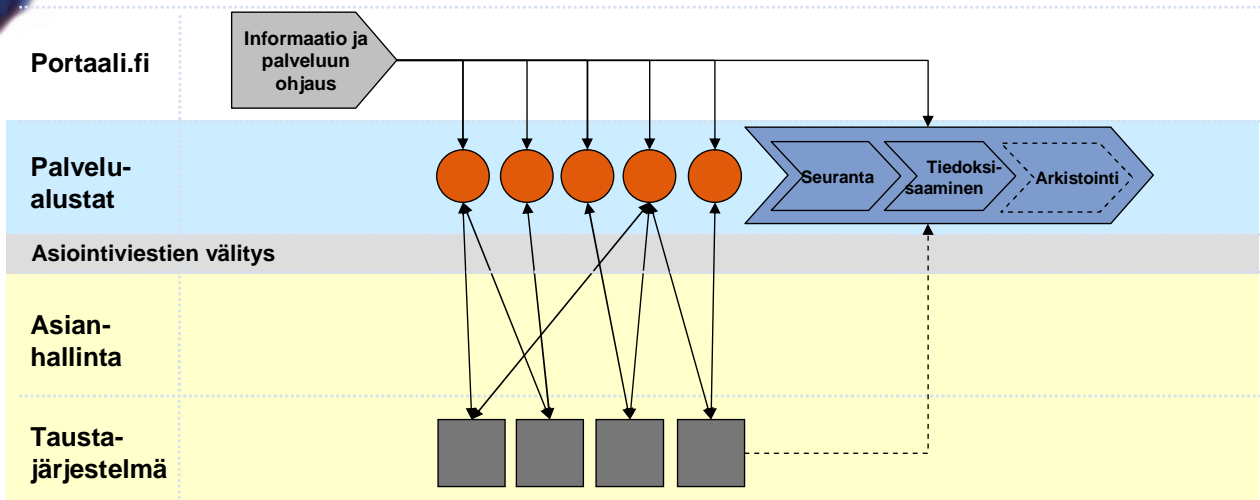
Asiankäsittelyyn perustuvat itsepalvelut

- **Vireillepanosovellukset:** Lomakkeet/ohjaavat sovellukset (lupa, hakemus, ilmoitus), esitäyttö, (vanhat tiedot, rekisteritiedot), liitteiden kokoaminen, osapuolten kuulemiset, viranomaisen tarkistukset/lausunnot, lähetys, allekirjoitus ja tallennus
- **Asiointitilisovellus:** Omien tapahtumien seuranta, viranomaisen vastaukset ja mahdolliset tiedotteet, maksut, aineistojen arkistointi

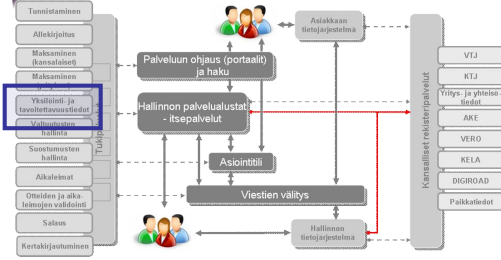
Vuorovaikutteiset itsepalvelut

- **Reaaliaikaiset sovellukset:** Rekisterikyselyt, itseä koskevien tietojen hallinta, tilan/resurssin varaus, verkkokauppa
- **Asiointitilisovellus:** Omien tapahtumien seuranta, viranomaisen vastaukset ja mahdolliset tiedotteet, maksut, aineistojen arkistointi

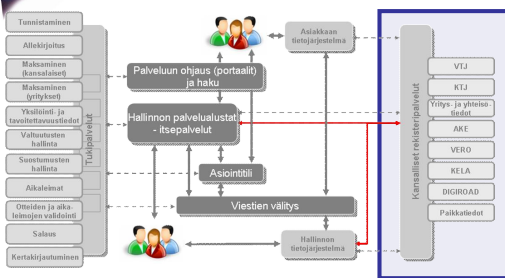
Tavoitettavuustiedot

- n Asiakkaan (sähköisiä) tavoitettavuustietoja ovat matkapuhelinnumero, sähköpostiosoite,...
- n Tavoitettavuustietoa tulee säännöllisesti ylläpitää, jotta asiakkaalle voidaan lähettää hallinnon viestejä (signaalit, dokumentit,...)
- n Asiointitili hyödyntää tavoitettavuustietoa asiakkaan kanssa kommunikoinnissa
- n Asiakkaalla tulee asiointipalvelussa olla mahdollisuus ilmoittaa, mitkä ovat hänen tavoitettavuustietonsa kyseisessä asiassa
- n Tavoitettavuustiedot voidaan nähdä luonnollisena lisänä asiakkaan muihin yhteystietoihin
- n (Sähköiset) tavoitettavuustiedot voivat olla luonteeltaan nopeasti päivittyviä -> tietojen muuttamisen pitää olla käytännöllistä ja helppoa

Kansalliset rekisterit (rajapintapalvelut)

- n Tavoitteena on mahdollistaa perusrekisterien tietojen käyttö useista rekistereistä "yhden tilauksen" kautta
- n Sähköisissä asiointipalveluissa perusrekisterien tietoja tarvitaan
 - n esitäyttötietoina vireillepanosovelluksissa
 - n kyselypalveluissa
 - n tietojen tarkistamisessa
- n Perusrekisterien tietojen käyttö edellyttää suoria sovellus-sovellus-yhteyksiä
- n Nykyiset perusrekisterien sovellus-sovellus-rajapinnat ovat pääasiassa rekisteri- ja asiakaskohtaisia
- n Yksittäisten perusrekisterien palvelujen päälle voidaan rakentaa lisäarvopalveluja, joita esim. sähköiset asiointipalvelut käyttävät

Hallinnon palvelualustat - itsepalvelut

Palvelusovellukset

- Vireillepanot
- Hakemukset
- Ilmoitukset
- Tarkistukset
- jne.

Alustan yleiskäyttöiset sovellukset

- Valmiit integraatiopalvelut
- Lomakkeiden esitäyttöpalvelut
- Tietojen tarkistusmoduulit
- Uudelleenkäytettävät prosessit ja niiden osat
- Ohjaavuutta, vuorovaikutusta ja monikanavaisuutta tukevat käyttöliittymäpalvelut

Tekniset infrapalvelut

- Laitteisto
- Tietoliikenne
- Varusohjelmistot
- Ohjelmointialusta (J2EE tai .NET)
- Prosessien kuvausvälineet ja prosessimoottori
- Lokit, virhekäsittelyt, ...

Asiointitili

Esityspalvelut

- Käyttöliittymät
- Monikanavaisuus

Tapahtumalista

- Vireillä olevat asiat luettelona metatietoineen
- Tapahtuman tiedoista pääsee asiointipalveluun ja aineistoihin

Varastointi

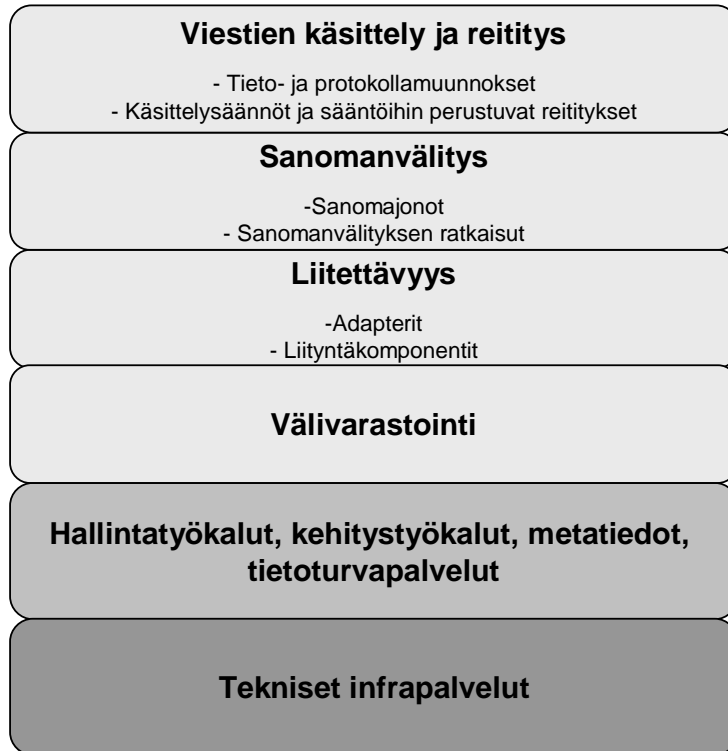
- Asiakkaan asiointitapahtumiin liittyvät aineistot
- Viranomaiselta saadut tiedot, päätökset ja muut asiakirjat
- Voi olla asiointitiliin kuuluva oma tai ulkoinen varasto

Tietojen ja aineistojen vastaanotto ja lähetys

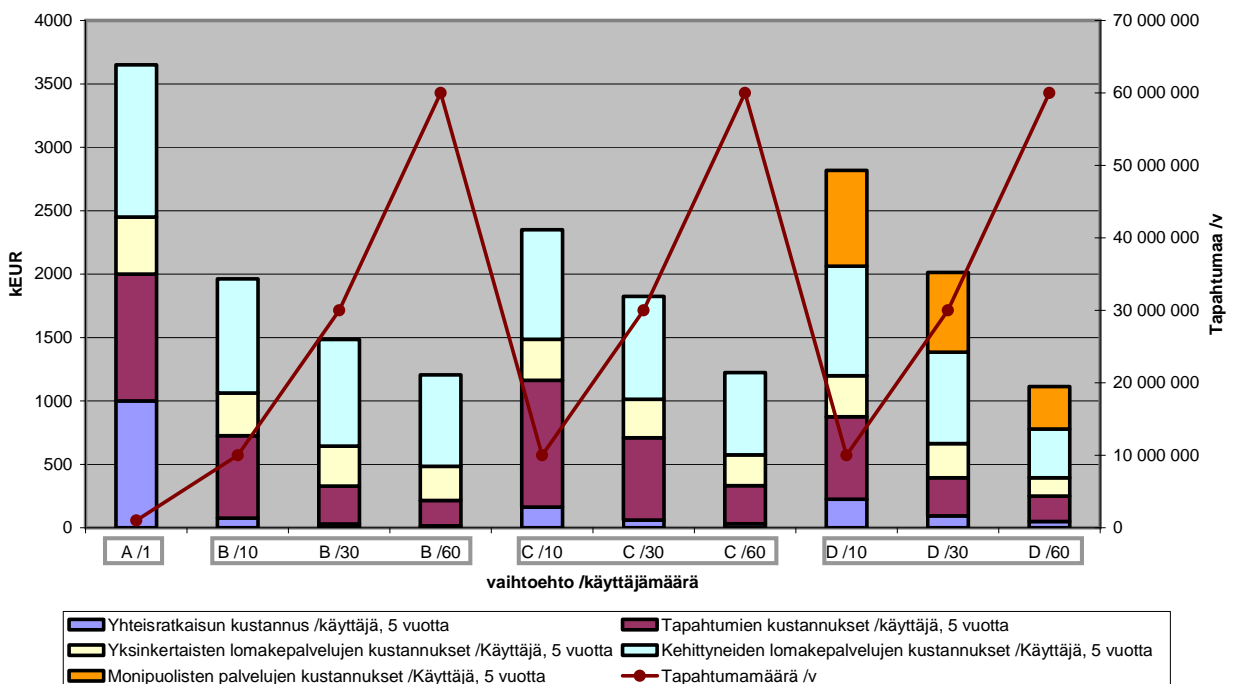
Tekniset infrapalvelut

Viestien välitys

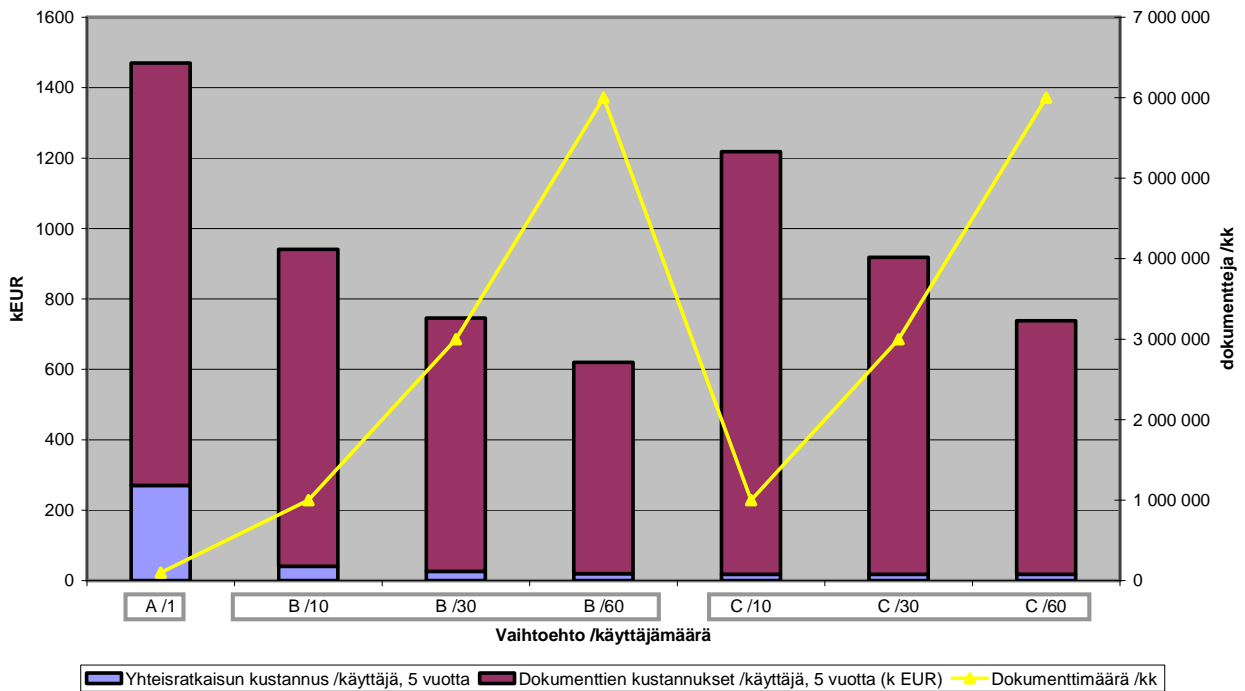

Asiointipalvelualusta - 5v kustannusarvio /käyttäjä

Asiointitili - 5v kustannusarvio /käyttäjä

Viestien välitys - 5v. kustannusarvio /käyttäjä

